

Bidrag til en dansk Familie Behr's Personalhistorie.

Af F. Hjort.

I Personalhistorisk Tidsskrift i 3die og 4de Bind findes forskjellige Oplysninger om Personer af Navnet B e h r, dels en slesvigsk Gren, dels en Familie, der i ca. 100 Aar ejede Skafføgaard o. s. v. og en alm. Antagelse er, at den hæderlig bekjendte Byfoged i Grenaa N i e l s E r i k B e h r hørte til samme Familie. — Jeg var en Tid af samme Mening, men da jeg vilde have Rede paa Sagen og derfor anstillede omhyggelig Undersøgelse derom, er jeg nu kommen til det Resultat, at N. E. Behr i k k e hører til Familien paa Skafføgaard (om end han har Berøringspunkter med den) han er næppe engang en v i r k e l i g B e h r, selv om mange Ting tyder derpaa.

Bidraget skulde da klare disse Spørgsmaal og tillige vise, hvor ovennævnte Skafføgaard Familie stammer fra.

Jeg vil først meddele, hvad der siges om N. E. Behr i «Mantheys Biographiske Efterretninger til Ordens Capitulet», hvor der staar: «N i e l s E r i c h B e h r: Den 13. April 1815 døde Justitsraad N. E. Behr, R. af Dbg., en Søn af Degn og Skoleholder Behr, født i Randers Amt i Jylland den 2. Marts 1733. Oplært hos Faderen var han endnu som Dreng Skoleholder under denne, conditionerede derpaa hos en Landstingsadvokat i Jylland og blev i Aaret 1752 Fuldmægtig ved Grenaa Toldsted, samt constitueret Byfoged sammested og Herredsfoged i Nørre Herred. I Aaret 1756 rejste han til København, hvor han tog Dansk juridisk Examen og blev Aaret derefter allernaadigst betroet de ovennævnte Embeder.

I Aaret 1766 blev han forfremmet til Kammerraad og 1795 udnævnt til Forligelses-Commissair for Sønder og Nørre Herreder.

Foruden disse Embedsforretninger var han valgt til Dommer i de fleste nærværende Godsers Birker og udøvede tillige en velgjørende Virksomhed som Lavværg for mange Enker, som Commissarius i Skifte- og andre Sager, og havde i sin lange Embedsførelse den Tilfredsstillelse, at i k k e e n af hans mange afsagte Domme blev underkendt i højere Instans. — I Aaret 1801 blev han efter Ansøgning entlediget fra de Embeder, han i 45 Aar med Udmærkelse havde forestaaet, samt tillige allernaadigst udnævnt til virkelig Justitsraad; dog vedblev han endnu indtil Aaret

1811 at være Forligskommissair. Oldingen belønnedes den 28. Januar 1813 med Dannebrogordenens Ridderkors».

Yderligere findes anført om ham i Ridderregistrene: Fødested: «K o e d i Randers Amt».

Alt, hvad der er fremført, er rigtigt med Undtagelse af F a d e r e n s N a v n og F ø d s e l s a a r e t. Dette sidste kan ikke helt bestemt konstateres, men i Dødsanmeldelsen 1815 siges han at være 83 Aar — altsaa født 1732 og i N. E. Behrs egenhændige Ansøgning om at gaa op til Juridisk Examen siger han bl. a.: «...Jeg qvitterede 1752 min Tjeneste hos Ober- og Underrets Prokurator Jørgen Rasch Bergen i Woldum udi Jylland, og fra hannem som Karl (Skriverkarl) var bleven afskediget, blev jeg af Toldforpagteren Sr. Jens Jensen Rohde ved Grenaa Toldsted beordret og antaget som Fuldmægtig etc. ved Toldkammeret, hvilken Tjeneste jeg forestod i 3 Aar. Min Alder er 24 Aar og jeg er født udi Jylland i en Landsby, der hedder Koed i Sdr. Hald Herred i Aarhus Stift, hvor min Fader var Degn, men for længst ved Døden afgangens....s. Hafn $\frac{3}{7}$ 1755.

Niels Erich Behr.»

Efter denne Udtalelse skulde han altsaa være født 1731. Da Kirkebogen for Koed mangler til 1760 vil dette neppe kunne oplyses.

I Tyskland har fra ældgammel Tid levet en adelig Familie Behr, hvoraf flere til forskjellige Tider har opholdt sig her i Landet, væsentlig som Officerer.

Der er nu det mærkelige at notere om N. E. Behr, at han førte et Vaaben, som i meget faldt sammen med denne tyske Familie Behrs Vaaben.

Det har paa Hjelmene en fremadskridende Bjørn med et Halsbaand, og i Skjoldet vises en af Havet opdukkende Ø eller et Fjæld, beskinnet af en i højre øverste Hjørne frembrydende Sol.

Bjørnen synes saaledes at være laant fra det tyske Behr-Vaaben, medens Emblemet kunde synes at tyde hen paa en Slægt, der arbejder sig frem ved Hjælp af en højere Beskyttelse.

Alle Data siger, at Manden er født i Koed, hvor hans Fader var Degn. Men paa den Tid var der ingen Degn d e r af Navnet Behr, thi ifølge Kgl. aabent Brev af 1729 $\frac{10}{12}$ er S v e n d N i e l s e n L u n d beskikket til at være Degn for Nimtofte-Koed Sogn efter Peder Rasmussen Koed (Jyske Registre Fol. 261).

Denne S. N. Lund var endnu Degn i Koed 1740, men 1745 nævnes en anden i Embedet, og maa vel da være død, hvilket jo ogsaa kan passe med ovenstaaende Udtalelse om, at Faderen «1755 forlængst er død».

S. N. Lund havde først boet i Lyngby-Albøge Sogne og der findes han at være gift 1724 $\frac{8}{2}$ med Zille Sørensdatter, men hun dør før Aaret er omme, saa han maa være bleven gift 2. Gang, maaske med en Behr eller en, der staar denne Familie nær. Han havde 2 ældre Brødre, Søren og Laurits, samt en yngre Søster Else Kirstine, der i Tiden 1716—21 blev gift med Mads Andersen i Kjøbenhavn. Disse 4 Børns Forældre var Niels Sørensen Lund, død 1716, Degn for Holbæk og Udby (Rougsø Herred) og Mette Laursdatter Lyngbye, død 1701.

Skønt det altsaa ikke ligefrem kan bevises, er jeg ikke i Tvivl om, at Degnen i Koed Svend Nielsen Lund er Niels Erik Behr's Fader. S. N. Lund er antagelig (da Konens Fader var Broder til Sognepræsten Provst F. Lyngbye, der var gift med Nille Marie Behr og med hende Ejer af Vedø Herregaard) protegeret af Provst Lyngbye, der har Kaldsret til Koed Skole, og for at faa Lund dertil, søger Provsten for ham og udvirker den kgl. Dispensation, han som ustuderet maatte have for at blive Degn, og i Taknemmelighed derfor opkalder han sin Søn efter Provstens Søn, som hed Niels Erik Behr Lyngbye, der døde som Degn i Lyngbye 1743 (gift Maren Henriksdatter) og kommer til at hedde Niels Erik Behr Lund. Men glemmer Lund i Tidens Løb. Niels Erik Behr (Lund) blev gift første Gang $\frac{21}{5}$ 1758 med Abigail Cathrine Giese, der dør $\frac{4}{11}$ 1762 efter at have skænket ham 2 Børn (Margrethe Christence 1759 $\frac{12}{1}$ og Abel Giese 1762, $\frac{11}{6}$), hvorefter han gifter sig anden Gang $\frac{10}{2}$ 1766 med Christiane Sophie Magdalene Weinigell og faar med hende yderligere tre Børn, nemlig 1767 $\frac{26}{9}$ Margrethe Cathrine Behr, død 1828 (g. i Ollerup Albert de Thurah, Kaptain, død 1801), 1769 $\frac{28}{10}$ Otto Christoffer Nielsen Behr, død 1799 $\frac{8}{2}$ som Præst i Odder, og 1768 $\frac{2}{11}$ Helene Behr, død $\frac{24}{3}$ 1826, gift 1801 $\frac{17}{2}$ med Herredsfoged Frederik Stabel i Randers, f. 1765 $\frac{22}{10}$, død 1838 $\frac{7}{1}$.

Niels Erik Behr (Lund) nævnes i 1761 under følgende Omstændigheder: dette Aar blev afholdt et Samfrændeskifte af Chr. Brandt, Degn for Lyngbye-Albøge, da han agtede at indgaa nyt Ægteskab. Tilstede var for at varetage Børnenes Tarv Byfoged N. E. Behr «som en paarørende med Brandts afdøde Kone, Mette Marie Laursdatter Solrød», hun var Datter af Brandts Formand, Lars Nielsen Solrød, g. med Lene Thomasdatter Lyngbye, der var en Søster til Provst Fr. Th. Lyngbye i Lyngbye-Albøge, som jo var gift med Nille Marie Behr. Ligeledes ifølge gejstl. Skifteprot. for Sdr. Djurs Herred optræder Svend Lund 1728 som Fordringshaver i Boet efter Lene Th.dt. Lyngbye.

Foruden Navnet Behr og dette, at han er født i Koed ligeved Vedø og Skafføgaard, er der ogsaa andre Ting, der forer ind til den Antagelse, at N. E. Behr maa være i Slægt med den Familie Behr, som i en saa lang Aarrække boede i denne Egn, — og da bl. a. dette, at Byfogden jævnlig optræder i nær Berøring med den Familie, saaledes som Lavværg for Mag. Jens Olrogs Enke Ane Svends Behr, som han oven i Købet kalder for «Søster», hvad hun slet ikke var, i hvert Tilfælde ikke i den Betydning, vi nu forstaar derved, hvad ogsaa fremgaar af det efterfølgende. Dernæst var han Værg for Niels Behr's Enke, (i 1788) paa Skafføgaard.

Men gaar man derefter over til at undersøge Skiftet efter ovennævnte Nille Marie Behr og den Redegørelse, som Niels Behr til Skafføgaard indsender til Skifteretten om hendes Familieforhold efter hender Død, og sammenholder dette med nogle Dokumenter i «Jyske Tegnelser 1756—1760, Side 478 om Vedø m. m. samt atter konfererer dette med Kirkebøgerne og andre Dataer, vil man komme til det Resultat, at Behr'erne fra Skafføgaard og Vedø stammer fra Rygaard i Nørager Sogn, som indtil 1679 ejedes af Selvejergaardmand Niels Thomsen og Hustru Anna Svendsdatter, der havde de 4 Børn: Svend, Andreas, Thomas og Nille Marie. Efter Mandens Død omkring 1679 giftede Anna Svendsdatter sig med Erich Henriksen til Vedø (død 1704 uden Børn), hvorefter Vedø gik over til Konens Datter af første Ægteskab, Nille Marie Behr, som 1716 blev gift med Provst Lyngbye i Lyngbye-Albøge.

Andreas Nicolaj Behr fik 2000 Rdlr. og købte en Gaard i Tostrup 1716 $\frac{9}{2}$ og Thomas Nicolaj Behr fik 3000 Rdl. og købte Skafføgaard. Den sidste, Svend, var død som ung uden Børn. 1725 $\frac{29}{5}$ findes et Foreningsbrev om Vedø mellem Andreas Behr og Margrethe Lyngbye i Kalø.

Af nedenstaaende Slægtsfølge vil det ses, at der ingen Plads er til Niels Erik Behr.

Mange Aar efter opstod en Arvestrid om Vedø, og derfra stammer disse Oplysninger. Niels Thomsen og Anna Svendsdatter siges i denne Strid at have efterladt sig følgende 4 Børn, nemlig.

I. Svend Behr, som døde uden Børn.

II. Andreas Nicolaj (eller Nielsen) Behr maa en Tid have opholdt sig i Hamborg, blev fra 1715—21 Ejer af Vedø og $\frac{9}{3}$ 1716 en Gaard i Tostrup og fra $\frac{29}{5}$ 1725 findes et Foreningsbrev mellem A. N. Behr og Svogeren Mag. Lyngbye.

Han havde følgende Børn:

- a. M a r e n F r a n d s B e h r, ugift, i Huset hos Mag. Olrog i København.
- b. A n n e L u c i e B e h r, først gift med Præsten T. Todbjerg i Hjortshøj og 2. Gang med Præsten Müller i Elling og efterlod sig 7 Børn.
- c. A n d r e a s N i c o l a j B e h r (fodt 1698), der dode som Præst i Feldballe $25/4$ 1758, han var gift med M a r e n S ø r e n s d a t t e r B u c h t r u p og skal have efterladt sig mange Børn, saaledes:
 - A. Anna Thobyren, f. $12/12$ 1732.
 - B. Karen, f. 1734, g. m. Præsten Peter Rützou.
 - C. Andreas paa Rugaards Gods.
 - D. Knud paa Mollerup Gods.
 - E. Søren paa Skjærsø Gods, f. $14/10$ 1735.
 - F. Nille Marie, f. 1737, d. 1740.
 - G. Maren, f. 1739 $1/4$, g. m. Kirchhoff.

III. T h o m a s N i c o l a j (eller N i e l s e n) B e h r. Han kaldes for en «Kjøbenhavnsk Borger», da han 1710 kober Skafføgaard, som han ejede til sin Død 1749; i sit Ægteskab med Anna Hornemann havde han følgende Børn:

- a. N i e l s B e h r, f. 1713, d. $31/3$ 1715.
- b. A n n e S v e n d s B e h r, f. $7/10$ 1716, d. 1788 i Grenaa, g. m. Mag. Jens Olrog i Kjøbenhavn, efter hvis Død Byfoged Behr i Grenaa var hendes Lavværg og kalder hende for «Søster». Hun efterlod sig 3 Børn.
- c. N i e l s B e h r, f. 1718, d. 1778, var Student fra 1736, blev Ejer af Skafføgaard 1741 og gift fra Ørumgaard med E. C. Marcussen af Kvælstrup, d. 1765 $5/2$, g. 2. Gang med A. D. Hansen af Lyngsbækgaard. De havde følgende 5 Børn:
 - A. T h o m a s B e h r, f. 1752, forst Forpagter paa Kvælstrup og Isgaard, siden Gaardejer i Tostrup, derefter boende i Grenaa og d. i Aalborg 1817. Han var gift 3 Gange. Først med en Datter af Assessor Egeberg fra Nibe, Christine Egeberg 1780, 2. Gang med Anne Dorthea Bagge og 3. Gang med Anne Nielsdatter Nyrup. Han havde 11 Børn, nemlig:

(I).

1. Niels Behr, f. 1782.
2. Andreas Behr, f. 1786, d. 1819, Provisor i Aalborg, g. m. Christine Cathrine Behr.

I. Thomas Christian, f. 1813, d. 1863, Conditor i Aarhus.

II. Georgine Christine Marie, f. 1815, g. m. Væver Andersen i Lovskal.

3. Poul Behr, f. 1788, g. m. Sophie Uttenmöhlen.
4. Elisabeth Cathrine, g. m. Skipper Ohm i Grenaa.
5. Engelfred Antonette, g. m. Hndl. Thikøb i Aalborg.
6. Sophie hos Provst Worsaae ved Grenaa.

(II).

7. Beathe, g. i Aalborg.
 8. Lovise hos Bager Behr.
 9. Sophie hos Prokurator Thisted i Viborg.
 10. Caroline i Ørum Præstegaard ved Grenaa.
 11. Anne hos sine Bedsteforældre i Raastrup.
- B. P o u l B e h r, f. 1753, var første Ejer af Ingvorstrup og blev tillige Ejer af Skafføgaard 1778 og døde 1786; han havde i sit Ægteskab med Anna Mørch, der døde 1827, de 3 Børn:
1. Jørgen Mørch Behr, f. 1777, Gaardejer i Lyngbye.
 2. Peder Mørch Behr, Jæger paa Rathlousdal.
 3. Elisabeth Cathrine, g. m. Pastor Hahn, Brand.
- C. Mette Sophie Behr, g. m. Provst Worsøe i Aalsø.

II.

D. Nicoline Cathrint Behr, født efter Faderens Død 1778.

- IV. Nille Marie Behr, Ejerinde af Vedø, d. 1759, hvorefter Striden om Arv af Vedø opkom, g. m. Mag. Provst Frederik Lyngbye i Lyngbye-Albøge, d. 1734. De havde 2 Børn, der begge døde uden at efterlade sig Afkom:
- a. Niels Erik Behr Lyngbye (g. m. Engel Malene Bagge), og
 - b. Thomas Lyngbye der begge blev Studenter i Aaret 1727.

Jeg har ikke kompletteret denne Stamtavle til Nutiden, da jeg kun har villet undersøge, om Byfoged N. E. Behr i Grenaa eller hans Forældre var af denne Slægt.
